

PERŽVALGA.

— Europos Parodos Komitetas per 6 num. „Varpo“ pranesza, kad užpraszyti parodai daiktai pas gyventojus Suvalkų ir Vilniaus gubernijų, kurie davė atsakymą surinkę kas bus galima ir kad ten žmonės nuosirdžiai priėmę parodos reikalus.

— Rinkimui parodai daiktų ir aukų Prusų Lietuvoje teipgi susitvėrė komitetas: kassierium yra p. Jurgis Streckys isz Jagsztelių, per Juknaiczius, kuris apsiėmė surinkti visas knygas dvasiszko turinio su gotiszkomis raidėmis. Kitais dviem komiteto sanariais yra p. Jankus isz Bitėnų ir p. J. Vanagaitis isz Pabudupių. Jankus paaukavo visas savo spaustuvės knygas su got. raidėmis.

— „Ukininkas“ 1 num. pranesza, kad žandarai ko ne paszelo pejskaitę „Ukininke“ žinias isz Kalvarijos kalėjimo ir užpuolę kalėjimo sargus, buk tiejie tais žines iszdavę ir kad „Uk.“ redakcija greicziaus apie viską dažino negu patys žandarai.

— Suvalkų gubernijos mokyklų virszininkas Czebotarev iszleido paliepiamą žemskiams, kad tiejie sergėtu kaimų mokiniojus, ar tiejie nemislyja ko pikto priesz valdžią. — „Ukininkas.“

— Ant ukiszkos parodos Plungėje Rugsėjo mėn. 1899 m. būvę labai mažai sugabenta nuo ukininkų gyvuolių bei iszdarbių. Dauguma buvo tik dvaronių gyvuoliai. — „Uk.“

— Sziailiuose vienam name buvo 9 davatkos o viena isz tų vagilka, kurią sugavo draugės. Szijė už sugavimą apskundė drauges, kad turinczios lietuviszkų knygy. — „Uk.“

— Jelgavoje (Mintaujoi) pirm kalėdų, Saliomenės name, žandarai suaresztavojo gimnazistą lietuvi pagal gramatą ir kratydami buk radę

užgintą knygy. Kalinyje sėdi dar ir dabar. Liepojui teipgi būvę kratos dėl lietuviszkų knygy. Per kalėdas Liepajaus lietuviai ketino loszti lietuviszką teatrą.

„Bažnyczios Tarnas“ su 5 num. permainė simbolą savo antgalvio nuo paveikslo Dievo Motinos ir „Sveika Marija“ ant kanuolių, szaudyklių ir durtuvų su užraszu „užlaikyk mus Dieve.“ Taigi žudymo įrankiai per kun. Saurusaitį praszo Dievo užlaikymo, kuriais kiekvienas doras žmogus szlyksztisi. — „Lietuva“ teipgi savo simbolą papuoszusi szaudyklėms ir durtuvais.

— Kun. A. Milukas buk apleidęs Brooklyn'ą jau?

Aukos parodai

Isz Philadelphia, Pa.

Isz Philadelphia, Pa.	
(Tęsa)	
P. Kocin'kis	-25 K. Ravaliauskae -25
T. Stadaulikas	-25 P. Kallius -25
Pr. Kavaliauskas	-25 P. Prankus -25
M. Palczius	-25 J. Gegeckis -20
Juz Gegeckienė	-10 M. Ezerinkis -25
K. Brillikis	-25 Zickeviczia -50
M. Ladaviczius	-25 K. Kalvinskis -25
Ign. Lekiatas	-25 K. Krivinskis 1-
Izid. Arluskae	-50 F. Galinas 1-
J. Gaminas	-10 P. Balkis 1-
J. Kildas	-10 Vik. Klidienė -10
A. Timinskis	-25 A. Bartaszius -50
J. Bubelis	-25 J. Briedis -10
J. Vaitiekunas	-10 M. Tomkus -10
J. Kriszczionas	-10 N. Kriszczionas -25
E. Jėnėsauskis	-25 Te. Mickellunaitė -15
S. Mickunas	-20 J. Balionis -50
K. Trakas	-50 P. Boczinskis -25
A. Patapas	-50 J. Matula -25
B. Adomaviczia	-25 J. Ruszkeviczius -25
Ver. Ruszkeviczienė	-25 K. Unikis -25
J. Andriulis	-10 S. Baifrunas -50
Jozapata Jocaitė	-50 Petronelė Jozaitė -50
D. Baifrunas	-25 B. Viravskis -25
V. Urovezia	-25 J. Tamoszaitis -25
K. Rakick's	-25 B. Jenellunas -10
J. Tarbunas	-15 J. Aueztra -25
J. M. sinas	-10 B. Urovezia -10
K. Urovezia	-10 J. Rimkeviczia -15
K. Baifrunas	-10 K. Stapanaviczia -10
F. Akstinas	-25 K. Damuleviczia -10
A. Szeszkeleviczia	-10 J. Buras -5
M. kukis	-10 J. Baniulis -25
J. Juszkae	-25 In. Cizanekas -25
A. Urboniūtė	-10 P. Rimkeviczia -25
A. Pranskeviczia	-10 J. Jenellunas -15
J. Senionis	-10 S. Senioris -10
S. Grigalionas	-10 K. Szimkeviczia -15
A. Vaiszvila	-10 J. Staneviczia -10
A. Bulnaukas	-25 A. Terelja -10
S. Kleinotukė	-10 V. Slavickiūtė -10
K. Rukas	-10 P. Staneviczia -20
T. Kleinotas	-25 J. Petreviczia -25
Anas. Potkeviciūtė	-25 J. Gasparionis -10
V. Dantleviczia	-10 J. Matuzeviczia -10
J. kuklinskis	-25 T. Dudis -10
J. Tamulius	-10 K. Czelandinas -10
D. Maczulis	-50 J. Karlonis -10
M. Vaisznoris	-25 M. Ganas -10
J. Kalkis	-10 J. Dambrauskas -10
M. Dabras	-10 K. Kanczia -10
F. Kalneviczia	-10 K. Szvaszdzys -10
P. Remesra	-10 J. Burtaviczia -25
M. Vallunas	-10 M. Czerlonis -25
A. Gruzinskis	-50 Kun. J. Kaulakis 25-
Dr. S. Jurgio	10- Gedemino Klubas 10-
Independent Klubas	10- Dr. S. Antano 10-
Dr. S. Juozapo	10- Dr. Olgordo Uzary 10-

Susivienijimo kupa 10— Dr. Petro Armino 5—
Lietuvos Sunų Dr. sanarių aukos, Scrantone 4—
L. Lėnaukas, Isz Worcester, Mass. -25
J. Kaszuba, Pitt-ton, Pa. -10
J. Lazauckas " " -25
Buvo \$1424,22
Labu \$1554,72
Dr. J. Bašanaviczius Isz Varnos
Bulgarijoi 100 frankų
J. J. Pauksztis.

Isz Lietuvos.

Mikaliszkis. (Senapilės pav.) Gruodžio 11 dieną 1899 m. į Mikaliszkie valsecziaus rasztinyczią atvaziavo staiga Senapilės virszininkas ir nukabino mus vaitui Gergeliui lenciugą ir teipgi pavarė nuo vietos vyresnyjį rasztininką Bibiną, maskolių. Priezastis viso szito atsitikimo sztai isz ko prasidėjo: Praėjusių metų gavėnioje pas mus tapė suaresztuotas knygy aptaisytojas Krasnickas, kuris buvo ir pacztoriumi, nuneszdamas ir parneszdams du kart kas savaitė laiszkus isz Senapilės. Krasnicką suaresztavojo isz-gama A. Paliulionis, kuris Mikaliszkyje žemskiauja ir yra prisigėręs gudiszkos dvasės, kaip kiaulių srutynas. Paliulionis Krasnicką nuvarė į Senapilę pas virszininką o paskui pas tyrinėtoją, vienok abudu nieko neiszkvotė. Krasnickas sakėsi, kad tais knygas buvo paėmęs nuo žmonių apdaryti ir liudininkams paliudyjus, kad Krasnickas knygas apdaro, tapo paleistas. Vienok knygy atrasta pilnas maiszas visokio turinio ir visos naujos, tai virszininkas suprato, kad jos turėjo buti pargabentos isz Prusų ir dėlto szaukė Krasnicką antru kart ant pasiteisinimo, kuris viską su pratęs statei keliavo Amerikon. Krasnickas isz Amerikos paraszė Paliulioniui laiszką iszmėtinėdams jo nedorybes, ir tarp kitko paminėjo Gergelį bei Bibiną, kuris nors yra maskolium, vienok geresnis ir žmoniszkesnis už prisigėrusį caroslaviszkos dvasės lietuvi—judoszių, Paliulionį.

Gergelis ir Bibinas neteko vietų tiktai dėl virszminėtų žodzių. Paliulionis gavęs nuo Krasnicko laiszką, kaip velnes su duszia nulėkė pas liucipierių, Senapilės pavieczio virszininką, ir viską iszpliaupė. Dabar apie szitą atsitikimą pas mus visaip kalba; vieni sako, kad Krasnickas negerai padaręs, raszydamas caro szuneliui Paliulioniui laiszką ir dar paminėjęs Gergelį su Babinu; kiti gi sako antraip: Gergelio vaito nesigaili niekas, kaipo lupiko, kuris lupo vargdienius žmonelius ir susikrovė sau turtą bevaitaudamas, nežiurėdamas teisybės—lietuviu jisai nebuvo. Bibiną numetė už tai kad vėplas; jisai buvo slaptu „diejatelium“, kad darieszti savo augsztesnejai valdziai apie visokius lietuvių veikimus ir vėplys neuztėmyjo pilno maiszo lietuviszkų knygy, ir jeigu ne lietuvis—judoszius—žemskis Paliulionis, knygos butu pasklidusios tarp žmonių. Jeigu Paliulionis pamatę naują lietuviszką knygy pas žmogų, tai trypia kaip velnes, kad ją iszplėszti. Butų gerai, kad kas ragus aplauzytu tam caro szuninkui. Bibinui nieko už tai nebus, nes jį perkels į kitą vietą už sznipuką.

Deltogi tegul buna pasarga amerikiecziams, kad neraszytumėt Lietuvon tokių laiszky, kurie gali įtraukti į pinkles visai nekaltus žmones, per paminėjimą tik jų vardų.

Greitakojis.

Ko isz galvos neiszėjo tuli žmonės laukdami pabaigos svieto 13 d. Lapkriczio praėjusių metų. Laukė zvaigzdzijų puolant isz dangaus, kurios sudegįs visą svieta. Bet 13 dieną praėjo ir svietas liko kaip būvęs. Isz tokio kvailo žmonių tikėjimo, juodariai galėjo padaryti daug juokų. Sztai pas mus 14 metų vaikas, V. Dauksziukas, teip padarė:

Pasivogė blekinę smalos ir naktį įlipęs į medį pagirėje, kuriame buvo gandro lizdas, tąją uždegė. Žmonės pamatę mislyjo kad jau žvaigždė nupuolusi ir įsikorusi į medį; vieni pradėjo giedoti o kiti su klaupę melstisi, praszydami Dievo atitolinti nuo jų tą ryksztę. Apdegusi smala ir lizdas pradėjo kristi žemyn ir žmonės pradėjo iš visų pusių bėgti prie prajovų. Dauksziukas tai matydamas voliojosi iš juoko ir susirinkusieji patyrę visą szito atsitikimo priezastį, nutarė Dauksziuką pakarti po tuo paciu medžiu arba akme nais užmuszti. Dauksziukas turėjo neszintis szalin nuo įnirszusios minios; jis ant tiek neiszmanė, kad su tuomi savo darbu pasigyre kitiems.

Szis atsitikimas iszgandino daugelį bobų ir įvarė priepuōlą, kad ir dabar dar liegsta. Po teisybei buvo jug ko ir nusigasti; deganti smala ir lizdas isztolo tamsioje naktįje iszveizėjo gana baugiai ir pagal fantaziją rodėsi nupuolus žvaigždė jau degina svieta. Tai kaip ir nenusigasti.—Tai kokios naujienos atsitinka tarp tamsių žmonelių.

Isz Prusu Lietuvos.

Tilžeje susitvėre nauja lietuviszka draugystė Lapkriczio mėnesyje, praėjusio meto, po vardu „Lietuviszkoji Giedojimo Draugystė.“ Daugelis lietuvių yra girdėję dainavimus ant „Byrutės“ szvenčių ir dabar tulasis mislyja, buk daininkai susideda isz „Byrutės“ draugystės ir teip savo szventes dainoms grazina. Teip vienok nėra; szis pulkelis dainuojanczių visai nepriklauso prie „Byrutės“, tik tai „Byrutei“ eidavo į pagelbą. Dainoriai ir dainorkos isz pasimėgimo dainų ir liuosos savo valės susidraugavojo ir apsiēmė jas szelpti. O kad galėtu tankiaus ir vieszai dainuoti, sutarė įkurti draugystę su tam

cikrais įstatais. Pirmasis draugystės mieris yra dainą szelpti, kas metas keletą didžių szvenčių pakelti ir kas kelintas mėnesis vien draugsanariams bei pakviestiems pasilinksnimo vakarus nulaikyti. Draugystė susideda isz dainuojanczių ir nedainuojanczių sanarių. Pirmieji moka 3 o antrieji 6 markes ant meto. Už tai nedainuojantieji turi laisvą pribuvimą szventėms ir dainų vakarams, kurie yra nulaikomi dėl draugsanarių ir pakviestųjų. Virszininku draugystės yra p. M. Plota, pirklys. Ant pradžios prisiraszė 24 draugai ir iki sziolei skaitlius žymiai pasidaugino.

Pirmą kart vakarą szvęst
Iszdabintą su dainomis mūsų
Mes prisitaisom dabar
Tikint, kad tai pasiseks.

Bet isz tiesos! argi teip?
Ar isz tikro mes vakarą szvęsim
Juog mus kvietė daina!
Ją apsirinkom pakelt!

Viską, kas est szirdyje —
Jug meilingai dainelė iszreiszkia,
Reiszkia giliausius jausmus,
Rodo veikimą žmogaus.

Veik ji linkšma, veik vaitoja
Tad vėlei niekus jau klieđa
Lygiai kaip valandos mus
Smutnin—ir dziugin isz vien.

Rods—tiesa!
Dainelė nei jokia garsinga giedota
Skambanczių nēr jos balsų,
Paukszeziui tik girios prilygst.

Ogi tacziau
Ji laksztingals tarp visko, kas gieda ir skamba,
Slepia puikybių gana
Kad ir ziamos ji kilties.

Kas-gi todėl
Malonus pasiduodanczia szirdžia jos klausos.
Szvelniai tam supa jiji —
Szirdj teipjau kaip valsis.

Tad ir daina
Jos galybę teip reiszkiant pakeltą nuo mūsų,
Teip te nusiduodė —
Velyj' pati ji visiems.

Po proliogo tapo dainuotos 3 dainos, kurių pirmoji buvo „Lietuva tu man mieliausia“, kuri žodžiais ir linksmu balsu reiszkia karsztą meilę į tėvynę, Lietuvą. Antra daina buvo

Subatoje, 30 Gruodžio 1899 m., draugystė nulaikė pirmąjį dainų vakarą, kur tapo padainuotos 9 dainos ir 3 paskambinimai ant fortepijono. Klausytojų ir draugpakviestųjų buvo ymanytinai daug susirinkę. Vietos mažojai Jokubinės salėje buvo veik visos užimtoms. Vakaras prasidėjo su Chopin'o kompozicija „Es-moll-Polonaise“, kurią paskambino vienas pons labai gražiai, po kurio viena žiuponaitė paskaitė sekantį proliogą, kursai gražiai skambanziam nubalsėjime dainą pagyrė ir ant jos ypatybių pakino.

riems rankoms. Paskui vėl trys dainos tapo padainuotos. Pirmąją „Ar manęs tu negailies“ dainavo dvi žiuponaitės ir du ponai keturiais balsais. Antroji nauja daina buvo padainuota vienos žiuponaitės, kuri rodė, kad lietuviai ne tik gražių dainų turi bet ir lietuvaiczių, kurios isz tikro gražiai dainuoti moka. Trecziazją dainą padainavo vienas pons su pritarimų fortepijono, kas klausytojams didei pamėgo, kurie deluų plojimu atkartojimo prasžė. Paskui vėl dvi žiuponaitės paskambino ant fortepijono, po kam tapė visu dainorių padainuota paskutines trys dainos: „Kur eisiu, kur busiu“, „Mocziute mano“ ir „Maružems bėgau“. Klausytojai isz dainų buvo labai užganėdinti. Ant galo buvo perstatymas, kuris visus didei juokino. Jaunas ir mandras ponas ateina pas tvrtinę ukininką nėra pasikalbėti apie ukės reikalus, bet isztikrujų buvo atėjęs iszsitėriauti apie dukters dalį, kurią ketino vesti. Duktė tai numanydamą susikalba su tarnaitė iszkirsti jam szposą ir toji užima vietą dukters, kuriai anas ponas iszreiszkia savo meilę ir praszo tėvų dukters rankos, isz ko sziejie ir nudziungą, kad duktė žiupone pastosenti. Galiausiai iszsireiszkia, kad tai ne duktė o tik tarnaitė, apgautas ir užgėdintas pons galvatrukcziais namon padulka. Perstatymas nusidavė teipgi labai gražiai ir susirinkusieji gerai viską suprato bei pasidžiaugė.—Tuomi buvo užbaigtas tasai vakaras.

Dabar draugystė rengiasi ant didžiosios szventės, kuri bus Vasario 11 dieną; bus dainos, perstatymas teatro ir kiti pasiluksminimai.

Ruta.

Isz Skotijos.

Anglijoi ir Skotijoi lietuviszkų kunigų reikia kaip

liudnia, apie atsiskyrimą dukters nuo motinos isztekant. Treczioji vėl buvo linksmas „Garnys, garnys tur ilgas kojas“. Po dainų vėl tapo skambinta ant fortepijono su ketu-

druskos į zupe. Per porą metų buvęs Glasgove kun. Varnagiris tapo atstatytas, nes per silpnai pildė savo dvasiškas pareigas ir užsiėmė daugiausiai duonos kepimu, kaip ir kun. Žebrys Waterbury'je, Amerikoje. Glasgove lietuvių bus per 2,500, tai siaip ar teip kunigo vis reik, nes vestuvės, krikštynos tai ant galo myriai, kur be kunigo vos galima apsieiti. Algos kunigas czion gauna 14 svarų (\$70,00) ant mėnesio, o antra tiek gauna už visokius tikėjimiskus patarnavimus, nes lietuviai ant Dievo garbės nesi gali.

Per užmanymą kun. Varnagirio pradžioje 1898 m. tapo įsteigta draugystė „Sandara“ kuri įsteigė duonos keptuvę, kad atginti lietuvius nuo žydų. Sanariai sudėjo ant pradžios į 300 svarų (\$1500,00) kad įrengti keptuvę atsakančiai, ir sekasi neblogiausiai dabar. Užveizėtoju keptuvės kun. Varn. parsikvietė iš Varszavos barzdskutį Urbanoviczių, lenką, kuris saviskai elgiasi su visu kuom ir pagal §11 istatų negal jis buti paszalinintas laike 5 metų. Prie geros tvarkos ir sutikimo visų abelnai, iš keptuvės butų didelė nauda, nes duoną perka lygiai visi gyventojai.

Pabaigoje praėjusių metų susitvėre czion moksliszka „Szviesos Draugystė“ kurios mieriu yra įrengti knygną ir skaitinyzia.

Kada p. Montvila su kun. Varnagiriu iszleido „Vaidelytę“, užsiėmė ir rinkimu aukų Paryžiaus parodai bei mūsų kankintiniams. Ant abiejų reikalų surinko apie 8 svarus (\$40,00). Užgesus „Vaidelytei“ p. Montvila iszkeliavo atgal Amerikon, bet kur dingo tos augos, nieko nežine. Ne teko matyti jų kvitavota nuo parodos komitetų Europoje nei Amerikoje. Mą rodos Amerikos parodos komitetas

gali užklausti p. Montvilos kur jis jas padėjo? Tos aukos neturi dingti.

Skotiszkis.

Politiszkos žinios

Amerika. Valstijoi Kentucky, visados budavo gubernatorius ir kiti augsztiejie valdininkai demokratai. Per paskutinius rinkimus ir didesnį apskrumą republikonų, tapo iszrinktas gubernatorium republikonas, kas nepatiko demokratams ir tiejie užvedė peržiurėjimą balsų. Peržiurėjus balsus atsirado keletas neteisinių balsų, kuriuos atmetus gubernatorium turėjo buti demokratas po senovei, bet tik vienų balsu daugiau už republikoną. Szitoks darbas nepatiko republikonams ir jie sutarė demokratų gubernatorių nuszausti, ką ir padarė, tam einant pro kapitolą. Nuszovė isz kapitolu lango. Mirtinai suzeistasis demokr. gubernatorius patvirtina demokratiszkus urėdninkus, o republikoniszkas iszardo legislaturą ir szaukia kariauną, apgarsindamas esant maiszto metą. Abiejų partijų szalininkai su ginklais susirinko į Frankfort, bet atėjus kariaunai, nei vieni neiszdrįso pradėti muszio ir teip bene atszals užsidegęs kraujas. — Demokr. gub. W. Goebel tapo paszautas 30 d. Szusio ir numirė 3 Vasario. Už sugaviną galvažudzio valdzia paskyrė \$50,000. — Szitas atsitikimas yra vandeniū ant demokratų maluno ir nemažai užkenks republikonų partijai sekancziuose rinkimuose Suv. Valstijų prezidento.

Ant Pilipinų salų eina viskas senoviszku keliu, amerikona pilipiniecius rods nuveja bet ant to viskas ir pasibaigia, nes praėjus amerikonom vel viskas atsiverczia ant amerikonų nenaudos.

Pietinė Aprika. Po antram-

jam sumuszimui gen. Bullerio per burus ant Tugela upės, visi politikieriai rodyja Anglijai taikytiesi su burais ir užbaigti karę, bet Anglija tikėdamasi dar ant savo pajiegy rengia daugiau kareivių iszsiųst bei kanuolių. Iki sziol anglų pajiegos Aprikoje yra 145,000 kareivių (isz kurių 10,000 yra užmuszta, suzeista ir sugauta per burus, 14,000 apgulti miestuose Ladysmith, Kimberley ir Mafeking) ir 400 visokio skyriaus kanuolių, ir tai daugybei kareivių niekur nepergalint burų, rengia skubinai iszsiųsti dar į 70,000. Burų, kaip paduoda zinovai, priesz teip dideles anglų pajiegas esą tik 60,000.

Nesisekant anglams niekame, dabar jie nutarė sudrutinę savo pajiegas pulti ant burų dviejose vietose; Bulleris buk sulaukęs pastiprinimo ir grįžtas vėl ant Ladysmith, o gen. Kitchneris nuo Modder upės traukęs į Oranijos respubliką, bet ar tas nusiseks anglams, tai kitas klausimas, kadan gi burai apie tai senei žino ir gerai yra savo rubezius apsergėję. Bulleris gal atsikreipė dėlto vėl prie Ladysmith, nes burai paketino užtvenkti upę Klip, tekanczią pro Ladysmith, ir su vandeniū uzleisti miestą, neprivercziant pasiduoti. Naušios žinos paduoda, kad muszis pas Ladysmith vėl prasidėjo ir girdėti bausis kanuolių szuviai, nes Bulleris ketinęs buti Ladysmithe 5 Vasario.

Burai paėmę miestelį Ngutu Zulų žemėje, kur visus civiliszkus urėdninkus ir 45 kareivius nuvarė į Pretoriją ir patekė jiems 340 szaudyklių su daugybe szavių.

Vakarinėje dalyje svarbesnio nieko neatišiko tik burai pradėjo labiaus veržti Kimberley ir bombarduoti. Pietinėje dalyje gen. French pasiuntė vieną pulką su 4 kanuolėms aplinkę apžiurėti, ar nėra kur burų, kuris sugrįžo atgal nu-

žudęs vieną apicierą ir kareivį, 8 turėjo suzeistus o 6 burams į rankas pateko.

Paskiausios žinios pranesza apie karsztą muszi pas Ladysmith, ir vėl matyt, kad Bulleriu eina prastai, nes nieko valdzia negarsina. Jeigu bent kiek Bulleriu sektusi, tai valdzia kuogreicziausiai apgarsintu.

Kad atlaikyti kitas vieszpatystes nuo iszikiszimo, Anglija rengia visą savo laivynę. Anglija mat pabugo, nes Transvaaliaus pasiuntinys, Dr. Leyds, nukako į Berlyną o paskui į Petrapilę, kaip politikieriai mano, praszyti tarpininkystes ant užbaigimo karės.

Prancuzija. Valdzia nutraukė algas Paryžiaus arcivyskupui Aix ir vyskupams Versailės, Volencijos, Viviers, Toul, Montpellier ir Avignono už iszreiszkimą laiszkuose simpatijos nusudytiems zokoninkams „Dangun emimo Motinos Szv.“, kurie dirbo ant sugriovimo respublikos.

Seimas įvelijo milijardą frankų ant 178 naujų visokių kariszku laivų ir sudrutinimo drutvieczijų.

Dalis darbu.

Montreal, (Kanadoi) Montreal Cotton Co. sustraikavo 700 darbininkų, reikalaudami pakelimo algos.

Philadelphia, Pa. 100 darbininkų sustraikavo laikrodzių dirbtuvėje Keystone Watch Cse Co. reikalaudami pripazinimo unijos ir pakelimo algų. — Cramp'o laivų budavojimo pabudavoti du laivu, kurie plaukios tarp Suv. Valst. ir San Domingo.

Troy, N. Y. Strytkarių darbininkų straikas jau pasibaigė. Kompanija apsiėmė mokėti visiems darbininkams po \$2,00 ant dienos ir po 18½ ct. už valandas po dienos darbui.

Avoca, Pa. 300 darbininkų sustraikavo Avoca Silk Mill Co. reikalaudami pakėlimo algos po 50 ct. ant sanvaitės.

Shamokin, Pa. Shamokin Silk Mill Co. apreiškė dėl savo 300 darbininkų, kad dirbs 5 valandas ilgiaus, pagal paprastą darbo laiką 10 valandų. Dabar dirbs 15 valandų.

Pottsville, Pa. Schuylkill Coal Exchange penkeriose savo kasyklose pakėlė kalnakasiams algas ant tiek, kokios buvo pirm 12 metų. Kalnakasiai gaus po \$12,00 o jų pagelbininkai po \$11,10 ant sanvaitės.

Hillsdale, N. J. Vietinis szilkų pabirkas, stovėjęs uždarytu per 3 metus, yra taisomas ir ne po ilgo pradedės dirbti, kur daugelis darbininkų gaus darbą.

St. Paul, Minn. Great Northern geležinkelio sustraikavo visi keleivių trukių konduktoriai ir breksmonai reikalaudami didesnės algos. Kompanija straiķierių vieton paėmė kitus darbininkus.

Sharon, Pa. National Steel Co. pakėlė savo darbininkams algas ant 10%.

Florence, Ala. Geležies liejinyčiose, vadinamo-se Philadelphia, pradėjo dirbti. Visą metą pirm to nedirbo.

Altoona, Pa. Vietinių geležies liejinyčių formų taisytojais sustraikavo reikalaudami pakėlimo algos po 50 ct. ant tonos. Pasiuntiniai, kurie padavė kompanijai straiķierių reikalavimus, tapo atstatyti nuo darbo, už ką sustraikavo visi darbininkai, reikalaudami priėmimo atstatytų atgal prie darbo.

Elkhorn, W. Va. Dvi didžiausios angliakasyklų kompanijos pakėlė algas savo darbininkams ant 10%.

Doylestown, Ohio Akron Coal Co. parengė cizonais naujas kasyklas.

Pottsville, Pa. Ka-

syklos Silverton tapo uždarytos, nes visatinai išsibaigė anglys.

Blacksburg, N. C. Dėl didelio pareikalavimo geležinės rudos, vietinėse kasyklose dirba be perstojimo.

Philadelphia, Pa. Murininkai turėjo czion savo susivažiavimą, ant kurio nutarė, kad jiems algos turi būti mokamos po 50 ct. už valandą nuo 1 d. Balandžio ir dirbti neilgiaus, kaip 8 valandas.

Indianapolis, Ind. Nesitaikant anglių kasyklų kompanijoms su kalnakasiais kietųjų anglių, kurie reikalauja pakėlimo algų valstijose Indiana, Ohio, Illinois ir Pennsylvania, centralizskas unijos komitetas apskelbė paskutinį raką iki subatai 3 Vasario. Jeigu kompanijos nepakės algų, tai sustraikuosė į 75,000 kalnakasių.

Paryžiuje dailydžių straiķas prie parodos, budavonių jau pasibaigė per pakėlimą 10 centimų už valandą.

Čekijoi angliakasių straiķas tęsėsi tolyn. Dėl stokos anglių turėjo sustoti dar septyni dideli pabirkai, geležiniai bei porcelėno. Valdžia negalėdama priverst kasyklų savininkus susitaikinti su kalnakasiais, keta šis karališkų kasyklų kasti anglis ir pristatyti bent dėl mokyklų ir kitų viešų namų apszildymo.

Del parodos reikalu.

Kn Žilinskas No. 3 „Tėvynės“ reikalauja kokio ten teisinimosi iš mano pusės; bet pirma reikėję butu parodyti mano nusizengimą, idant reikalas butu teisintiesi.

P. Daumantas po aplankų Paryžiuje rasė, kad ten vietinis komitetas sutverti nesisekė, o ir p. Žitkus bei p. Dobkevyczia savo gromatose rasė į Ameriką, kad jie neapsiima Parodos reikaluose taip dirbti, kaip mes, komitetas, norėtu

mėme. Todėl juk 2 d. Sausio mes komitetas, apart kn. Miluko, Plymouth susirinkę snekėjomėsi, ką reikia geriausiai padaryti. Apie tą komiteto susirinkimą kn. Žilinskas „Tėvynėje“ nieko nemini, nės matyt jis ano nutarimus jau pamiršo. Ten utarėme p. Daumantą nusiūsti vėl į Paryžių, ir netik kontraktą gauti ant raszto dėl vietos, bet taipgi padaryti visokius žingsnius kas link parodos dalykų: užsteliuoti figuras ar kas ten nebutu reikalinga. Pagal reikalą, palikome jam ant valios pasikviesti į pagelbą p. Žitkų ar kitus, kurie galėtu būti pagelbingi parėdyme Parodos. Jam pavedėme tuomi tarpu buti kieravytojų reikalų Parodos, ir priimti atsakymą akyvaizdoje exekutivos Parodos. Dėl tų pirmų žingsnių atlikimo ir pasiuntėme 100 dolerių.

Po to, kaip pinigai tapė išsiūsti ir kaip Daumantui pilnavalė mūsų Komiteto tapė duota ant įrengimo Parodos, atraszė pp. Žitkus, Pautienius ir Dobkevyczius, kurie sakosi esą vietiniu Komitetu, ir kaip toks komitetas jie pastatę yra navatną išlygą, beje: kad jeigu iki 31 d. Sausio nepasiūsimė paskirtus parodai pinigus į banką Paryžiuje, kur jie tuos pinigus ar vienas ar visi galėtu paimti, tai jie išsiskirstys. . . . Jeigu tie ponai norėtu žmoniskai dirbti dėl mūsų reikalo, tai jie nebutu taip labai skubinesi išsisklaidyti, o butu susineszė su p. Daumantu, kurs Lietuvos yra reprezentantu ir mūsų komiteto pilnavalninku ir taip pat su mumis.

Todėl, nuo p. Daumanto dar atsakymo neatėjus, ką jis padarė, ir įpatingai ar ant raszto įgyjo kontraktą, nebuvo galima išpildyti reikalavimų p. Žitkaus, Pautieniaus ir Dobkevycziaus. Juk mes neesame vaikai, kad sykį padarytą žingsnį atgal kreiptumėme, pirma negu žinome, kas tapė

nuveikta per p. Daumantą, mūsų komiteto pilnavalninką ant įrengimo Parodos. Mes pasielgėme nuosaikiai, pagal autarimą Komiteto 2 d. Sausio, ir laukiame, koks iš to pareis galas.

Jeigu jau sziuomi sykiu kam reikia teisintiesi, tai man rodosi tiktai kn. Žilinskui, kurs prizadėjo 2 d. Sausio knygas į Paryžių umai išsiūsti, bet išsiuntimą vilkino iki 3 d. Vasario; kodėl? Taip gi katalogą kn. Žilinskas umai zadėjo duoti į spaudą — nės to reikia, o tuomi tarpu jis nei korektos nenori atlikti į laiką, nės kad į Plymouthą, pagal jo pakvietimą, nuvažiavau 28 d. Sausio, tai korektos gulėjo per ilgą laiką neatliktos, ir jei taip toliaus trauksis, tai kas-zin kuomet katalogas iszeis iš spaudos? Juk pagal tą mūsų katalogą prisieis mūsų reprezentantui Paryžiuje parengti parodos katalogą, o užvilkinant darbą, kas pasilieka kaltas?

Man rodosi, kad katras kokį darba esame apsiėmę padaryti, turime išpildyti, o tuomet nei užjieszkofimų negalės buti. Jeigu Europoje nebus žmonių, kurie pagal mūsų matymą galės išzvesti reikalą, tai galėsimė — jei reikalas bus — iš Amerikos nusiūsti atsakantį žmogų. Bet pakol mūsų pilnavalninkas natsiliepė ir neiszdavė raporto iš to, ką padaręs yra, mes negalime, dirbdami žmoniskai ir konsekventiskai, pavesti darbą ypatoms, kurios nuo paczių pradzių atsisakė zengti reikalingiausius žingsnius dėl įvykdinimo Parodos. *J. Szliupas.*

P. Daumantas į Paryžių iškeliauo 23 Sausio vakare ir viską veiks, kas galima bus, su pp. Žitkum ir Dobkevycziūm. Pinigus p. D. liepia siūsti ne į Paryžių, bet Europos Komiteto parodos kasieriui p. D. Zauniui, iš kur reikale greicziaus gali gauti negu iš

Amerikos. (Laiszkas nuo p. D. gautas pamedėlyje 5 Vasario).

Kun. Žilinskas 3 num. „Tėvynės“ norėtu mane apkaltinti už nenusiųntimą mūsų nutarimų Paryžiaus lietuviams o tik p. Daumantui.

Ką mes veikiame, tai turime žinoti visi, kurie dirbame tame reikale. Visas žines apie parodos vietą ir Paryžiaus lietuvių veiklą gavome vien nuo p. Daumanto ir dėlto atsakymus siuntėme tuom pačiu keliu atgal. Paryžiaus lietuvių mūsų Komiteto, nutarimus gavo tuojaus nuo p. D. O kad p. D. raszė, kad Paryžiuje nesisekė sutverti komitetas, tai pasirėmė ant žinių, kokias gavo nuo Paryžiaus lietuvių. Abelnai jokių oficializkų žinių apie parodą nuo Paryžiaus lietuvių mes negavome nei kartą o vien tik nuo p. D., apart paskutinės žinios, kad „kuogreicžiausiai butu t e l e g r a m u prisiųsti paskirti parodai pinigai, kuriuos ims viens arba visi, ir jei pinigų negauna, tai iszyra komitetas“. Ant szitokio reikalavimo asz nepristojau isz karto ir pasakiau kun. Žilinskui savo tame pažvalgas ir dėlto, kad jau buvome pagal viso komiteto nutarimą iszsiuntę p. D. dėl galutino sudavadijimo visų reikalų kaip isztikimą žmogų. Parodos įvykimas man ir p. D. nei trupczio nemenkiaus rupi kaip ir kun. Žilinskui. Mes siųsdami p. D. rasztą 6 Sausio raszėme, kad knygos bus iszsiųstos iki 10 dienai Sausio, bet tosiosos ir dabar dar neiszsiųstos. Norint kitus kame apkaltinti, reik apsižiurėti, kad nelikti kaltu pacziam dėl to reikalo. Knygos Paryžių pasieks greicžiausiai 30 dienų laike, o kol jas dar apdarys, ar suspės iki 15 Balandžio?

P. Mikolainis.

Isz lietuviszkų dirvu Amerikoje

Scranton, Pa. „Lietuvos Sunų Draugystės“ ant susirinkimo, paaiszkinus parodos reikalą, sanariai paaukavo \$4,00 sumesdami pagal iszgalę po penktuką—deszintuką. P. Jonas Aponas paaukavo \$1,00, o A. Szilingis 50 ct. Pinigus prisiuncziu J. J. Paukszcziui, central. kasieriui. *Sunus.*

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

ATSAKYMAS

Tėvynės Mylėtojų D-tei.

Guodojami Tautieciai!

Sausio 7 d. 1900 m. gavome nuo jus centralizsko sekretoriaus p. J. Damijonaiczio isz Waterbury, Conn. laiszką varde „T. M. D tės“ raszyta su uzklausimu kas liuk sąlygų susidėjimo „T. M. D-tės“ su „Ukininko“ red. ir adminis tracija.

Kadangi susineszimas tarpe mus yra labai sunkus, o laikas yra labai brangus, todėl pasirupisiu, kad mes galėtume greicziaus tarp savęs susiprasti.

Laiszke p. Damijonaiczio yra paminėta tik viena sąlyga isz pusės „T. M. D-tės“, butent kad per susirizimą su „Ukininku“ „T. M. D-tė“ nepaliau tų egzistavusikaipo savystovatautiszka organizacija. Kitių praktiszkų uzmanymu ne paduota, ir nežinia, kokius veljimus turėtų D tės susirizdama su „Ukininku“. Tik p. P. Mikolainis, „Vienybės L.“ redaktorius, kalbėdamas apie tą pat dalyką savo laiszke, raszytame 15.XII.1899, paduoda nuo savės projektą, kad „Ukininkas“ pavestų T. M. D-tė isz „Ukininko“ atspaudziamas knygeles, kad tos knygeles

iszeitų D tės varde ir butų dovanojamos knygnesziam ir kitiems lietuviams. Kadangi szis paskutinis uzmanymas gali ir tarp jus rasti pasekėjus ir yra raszytas vieno isz T. M. D-tės sanarių, per tai ir szį paskutinių užtėmyjimą reikia laikyt už svarbų. Isz tų žinių mes ir pasinaudosim. Bet pirm negi spręsti apie budą mus susirizimo reikia, kad ir jus su prastumėte mus padėjimą ir dirvą ant kurios norite dar buotis.

Apie mūsų padėjimą ir sąlygas mus gyvenimo daug žinote, daug galite patirti nuo p. P. Mikolainio ir da daugiau patirsite isz „Ukininko“. Dėlto ne daug te apie tai ir kalbėsiu. Kaip žinote mūsų rupertis dalyke praplatinimo apszvietimo dalinasi į dvi szakas: 1) iszleidimas liet. rasztų ir 2) jų platinimas. Dabar kyla klausimas prie kokios szakos jas norėtumėte prisidėti. Isz laiszkų ir apskritai isz viso jus padėjimo iszeina, kad jus galite prisidėti prie pirmojo darbo t. y. prie iszleidimo lietuviszkų rasztų. Taigi iszeitų, kad platinimas rasztų turėtų but pavestas mums pilnintė liai. Isz laiszko p. P. Mikolainio matyti, kad jus dagi apsimtumėt padovanoti savo iszleistas knygas knygnesziam ir kitiems lietuviams. Dovanodami jus tikitės atsieksę savo siekį ir prisidėję prie veikinio praplatinimo apszvietimo. Bet ar toks budas platinimo isztikrujų atnesztų naudą? Labdaringumas yra gers, bet tik labdaringumas organizuotas, o ne toks, apie kurį skelbia dvasiszkiejie mūsų vadovai. Ar knygneszis gavęs dovanai jus knygas, gal tų knygų nedovanot ir veikiausiai nedovanos. Isz tokio labdaringumo veikiausiai turės naudą vieni tik knygnesziai, kurių pasiszventimas dėl lietu-

vystės yra surisztas su jų paczių naudą, tai gi nėra parėmtas ant doriszko pamato. Platinimas apszvietimo turi but organizuotas ir tik su pagalba organizacijos galima įkunyti jus uzmanymą — platinti jus rasztus dovanai. (Organizuotas platinimas apszvietimo yra labai geras, bet kame organizacija, kuri apimtu visą Lietuvą? Knygnesziai dėl savo asabiszkos naudos aplanko visus Lietuvos krasztus ir placziausiai paskleidžia lietuviszkus rasztus. Organizacija gi tą padarys-tik savo ratelyje ir ilgą laiką praeis, kol priduos liet. rasztus tiems, kuriems pridoda knygnesziai. Knygnesziai platina liet. rasztus dėl savo asabiszkos naudos ir nepasijunta nabagai, kaip dings-ta visa jų nauda ir patys atsiduria kalinyje bei Sibėrijoje. Knygnesziai yra vienatiniais platintojais liet. rasztų ir jeigu ne jie, tai retas kas gautu kokią liet. knygą arba laikrasztį tolesnėse Lietuvos szalise. Knygneszys gavęs dovanai knygas, parduos jas pigiai arba pridės „priedą“ prie „Szaltinio dangiszkių skarbų“ ant tojo pakeldamas prekę. Man rodosi yra atsiektu mieriu, kad knygelė patenka į lietuviu raskas per knygneszį arba organizacijos keliu. „Tėvynės Mylėtoju Dr.“ mieriu yra platinimai liet. rasztų vien ir apie kokį uzdarbį, ypatingai nuo Lietuvos gyventojų, nei mislies nėra. Draugai aukauja tą 60 ct, ant labo visų lietuvių lygiai. Duodant dovanai knygnesziam knygas T. M. D. greicžiausiai paplistu jos mieriai po visą Lietuvą ir atkreiptų visų lietuvių atydą ant draugystės, daugelis prisidėtų sanarių sutveriant kuopas bent platinimo liet. rasztų ir tik tokiu keliu gali įvykti, man rodos, organizuotas platinimas apszvietimo ir tai platesnėse rybose, pirmu apskelbiant placziausiai kiek isz gali-

ma ir tuomi pritraukiant di-
desni skaitlių visokių sandar-
bininkų. Tegul platinasi T.
M. D. išleistos knygos viso-
kais keliais, organizuotais ir
neorganizuotais.

P. Mikolainis.)

Mes stengiamės organizuoti
platinimą apszvietimo geriaus,
ne kaip ikšiol buvo, norime
įkurti Szviesos D-tes, norime
sueiti į pažintį su geresniais
vyrais, norime organizuoti ga-
benimą knygų ir tt. Tie ru-
pesčiai negali but veikiai įku-
nyti, nes truksta žmonių, pi-
nigų... Taip sąprotaujant iš-
pultų, kad tik per mus tarp-
ninkystę galima būtų veikiau-
siai atlikti minėtą darbą. Jei-
gu jus mums dovanotumėt sa-
vo išleistas knygas tai turė-
tumėt pavest mums elgtis su
joms taip, kaip mums išrodys
geriau; ar tas knygas mes do-
vanosim kam, ar jas pardavi-
nėsime pigiai, ar brangiai—tai
vis prigulės nuo mus pažin-
čių, gabenimo ir daugelio ki-
tų sąlygų. Jeigu jus sutiktu-
met dovanot jas, tai turėtumėt
greit duoti atsakymą ir mes
paimsime jus knygas po savo
globa; jeigu gi turite kitokius
mierius tai teipgi turėtumėt
greičiaus juos apreikšti ir
pasirūpinti, kad knygos negu-
lėtų ant lentynų. — Tai tiek
kas link platinimo jus rasztų.

Dabar pakalbėsime apie Jus
prisidėjimą prie išleidimo
„Ukininko“ ir jo knyguczių.

Išleidimas mus rasztų Pru-
suose tai yra darbas visuome-
nės—ne privatiszkas, kaip jus
redakcijose; mūsų organizaci-
ja veikiausiai panėsi į jus
D-tes ir jeigu nedaug rasztų
dalina dovanai, tai priguli nuo
to, kad ant išleidimo jų toli
neuztenka pinigų aukautojų.
Prie išleidimo „Ukininko“
jus galėtumėt prisidėt tiktai
kaip aukautojai (kaip ana D-tes
„Žiburėlis“) pinigų ir rasztu.
Paimti „Uk-ko“ išleidimą į
savo rankas arba išleisti jį
per pusę su mumis būtų ne-

praktiszka ir galėtų per tai iš-
dygti visoki nesusipratimai...
Kas link išleidimo knyguczių
pagal užmanymą p. P. Miko-
lainio, tai turim pasakyt, kad
tas užmanymas yra surisztas
su tulu neparankumu. Jeigu
knygutės leisti per „Uk-ka“,
tai pirmiausiai reiks mumis
mokėti už susstatymą litarų,
taigi knygutės bus išleistos už
jus ir už mus pinigus, be to
gal atsitikti, kad kokia kny-
gutė gal mums patikti, o jums
ne, mums reiktu vest redakci-
ją, korektą ir tt., gal kas ne-
gerai iszeit — sztai ir nesusi-
pratimai.

Mums rodos parankiausiai
butų prisidėti Jums kaipo tal-
kininkams, kaipo szelpėjams
tokio reikalo, kuriam Jus pri-
jaucziate kaipo sądarbinin-
kams, kurie gal galėtų vesti
kokią nors specialiszką szaką
„Uk-ko“, arba išleidinėti
kokią nors specialiszką eilę
moksliszkų ar kitokių knygų,
kaipo platinotojams „Uk-ko“
ir jo išleidimų Amerikoje.
Per tokį jus prisidėjimą galė-
tų susitvirtinti buvis „Ukinin-
ko“, kuris yra, gali sakyti, pir-
mutiniu kareiviu už lietuvių
tiesas ir susitvirtinęs galėtų
daug daugiau atlikti, ne kaip
ikšiol. Prie pabaigos turime
užtėmyti, kad dalyke išleidi-
mo rasztų mes laikomės, tokių
pažiūrų, kurios gal jums ir
nepatikti. Mes labai žiurime
ant rasztų populariszkumo ir
jų naudingumo ir malonetume,
kad daugiau butu rasztų po-
litiszkų, kurie pabudintų poli-
tiszką susipratimą.

„Ukininko“ Redakcija.

Rinkimai centraliszko prezi-
dento užsibaigė, iszrinktas dau-
gumu balsų yra p. M. Bridic-
kas isz Lost Creek, Pa. P. O.
Box 17.

Kas link knygiaus p. Kaza-
kevicziaus, jis būtų tinkams,
vienok kad knygius rinkti bu-
vo nereikalingas, o antra p.
Kazakevicziui esant tankiai

kelionėje, kur prisiėjus reika-
lui susiraszyti nebutų galima
žinoti kur p. K. yra ir tokiu
budu p. K. užtikrinti ant kny-
giaus negalima, dėl neparan-
kumo visai draugystei.

Knygiu liekasi pirmiaus
perstatytas ir užtvirtintas p.
N. Olszinskas isz Cleveland,
Ohio., 825 St. Clair str.

Kas link susidėjimo su
„Ukininku“ išleidžiamu Pru-
suose, tai sunku yra įspėti kaip
turētu buti. Czion, virszui, pa-
talpinome atsakymą „Ukinin-
ko“ administracijos, isz kurio
matomas neparankumas susi-
neszimų su „Ukininku“ per
atstumą kelio, ir jie praktisz-
kiausiai beveik sako: kad vi-
sas knygas dovanojamas T. M.
Dr. Lietuvos gyventojams pa-
vesti globai „Ukininko“, ad-
ministracijos. Pavedant gi
knygnesziams, tai zinoma jie
padarys savotiszka, nes jiems
neapeina lietuvių apszvietimas,
tik asabiszkas pelnas.

Dabar pagal mus susiraszi-
nėjimą su centr.sekr.misliis yra
tokia: geriausiai dovanojamas
knygas pavesti „Ukininko“
administracijai, nes ir ji vien-
veikia dėl apszvietimo kaimie-
czių, tai žinos ir su tomis
knygomis kaip padaryti. Kuo
greičiaus, kuopos apie szį pa-
davimą apsvarstę duokite žinę
centr. sekr. arba prezidentui.

Pasidėkavodams Jums ma-
lonus sąnariai draugystės už
gerus man ir lietuvių szaliai
linkėjimus ir prezidenturą,
kaipo prezidentas dar paskuti-
niu kart į Jus atsizsaukiu.

T. Astramskas.

Sziuomi praneszu T. M. Dr.
sąnariams apie knygelę „Len-
ka ir Lietuviai“.
Kaip jau buvo minėta, knyge-
lės tapė atspaudinta 3000 egz.,
isz to skaitliaus 1050 egz. yra
apdaryta kietuos apdarėliuos.
Išleidimas tos knygelės.
Kasztavo „T. M. Dr-tes“ \$116,
87 ct. Darbas atliktas gerai,
ant dailios popieros, kaip pa-

tys sąnariai matot.

Dabar centraliszkas komite-
tas turės nuspręsti kiek tų
knyguczių iszsiųsti Lietuvon
dėl iszdalinimo. Man rodosi
kad 1500 egz. reiktu pasiųsti
į „Ukininko“ redakciją, o kitą
pusę liksiš dėl amerikiecių.
Teipgi isz „Keistuczio“ 2850
egz. esanczių Prusuose reiketu
parsigabenti 850 egz. Ameri-
kon o 2000 palikti po globa
„Ukininko“ redakcijos dėl isz-
platinimo po Lietuvą; teippat
„Orleano Mergelės“ pavesti
„Ukininkui“ 2000 egz. o liku-
sias 321 parsigabenti teipgi
Amerikon.

P. Olszevskiui \$116,87 už
darbą užmokėtą, ir dar kasoje
lieka pinigų \$204,48. Taigi
reikia tik rankraszcio, o ga-
lėtume duoti į spaudą vėl nau-
ją knygelę. Rankraszczių da-
bar priversti esame jieszkoti,
centraliszkas komitetas, nes
literatiszko kom. taip kaip ir
neturim. Ant kurių ypatų
buvome pasitikėję, tai visai
atsisako. Vienok neturėkit
abejonės guodotini draugbro-
liai, rankraszczių rasis, po po-
ros sanvaiczių galėsim pranes-
ti apie naują rankrasztį dėl
„T. M. Dr.“

Su „Ukininku“ susidėjimas
yra ne lengvas, ir galima isz-
kalno pasakoti, kad ne gali-
mas. Norėdami suszelpti „Uki-
ninką“ užsiraszykime sau tą
laikrasztį kurie iszgalime ir
pagal nutarimą gal suszelpsi-
me „Uk.“ su keletu desėtkų
dol. nuo „T. M. Dr.“ už ką
mūsų išleidimus „Ukininkas“
platinis po Lietuvą.

M. J. Damijonaitis.

Isz Brazilijos.

(Tąsa ir pabaiga.)

O dabar dėkavoju „Vieny-
bės“ redakcijai už apreiszkima-
tų daiktų, apie kuriuos klai-
siau. Anuomi kartu asz re-
dakcijai buvau prisiuntes eiles
apie girtuoklystę ir degtinę,
bet nemalečiau dar jų patal-

pintų „Vienybėje“ ir dėlto sprendžiu, kad jos redakcijai nelabai patinka. Kaip moku teip šoku. Kokias eiles įstengiu paraszti, tokias raszau. Dabar vėl prisiuncziu eilėmis sav. mislis apie abelną reikalą mūsų tėvynės ir tikiu, kad jos patilps „Vienybėje“. Asz teipgi rasziau kitasyk į lenkiską laikrasztį, iszleidžiama Kurityboje, už ką ir dovanas gavau. Viena kartą lenkpa laikiai užkvietė mane paraszti eiles kaip yra brangi „ojczyzna-Polska“, kaip lietuviai jai vergavo ir tt. Jie mą nurodė kokioje mislyje tos eiles turėtu buti. Ir jų nežinota, kad asz esu lietuvis, nes pagal pavardę Maculevicz, iszeitu lenkas. Tai ar tikėsite, kad asz jiems surasziau eiles tai cziaudėjo skaitydami ir mane „psiakrevavo“; įbingę mozurpalaikiai buvo nusiuntę net tais eiles į Porto Alegre pas advokatą norėdami mane apskusti. Advokatas jiems atsakė teip: „Matyt kad tas žmogus yra didelis szelmis, kuris teip raszo. Vienok iszkada jo galvos, nes tokia galva szituose laikuose yra brangi, kuri gal teip paraszti. Geriaus jus jo nepristokit.“ Už lietuvsystę, broliai, reik kiekvienam užstoti. Per du metu lenkai tylėjo ir dabar vėl kviečia sandarbininkauti. Mat lenkams striuka su rasztininkais, esantieji Brazilijoj yra vien dvarokai, kurie netik nemoka skaityt ir raszyt, bet ir nei persizegnoti. Tulas du kart pervarytas per abėcėlę ima laikrasztį, bet ar ką supranta, nežinau, nes kitam nieko negal pasakyti ką laikrasztis raszo.

Teipogi teiksis mą apreikszti „Vienybės“ redaktorius, kur randasi Airija. Asz žinau visas dalis svieto ir vieszpatystes, bet Airijos neuztikau niekur. Kartais rasdamas skaitymus apie airių veikimus, norėčiau žinoti kur randasi ir

jų tėvynė — Airija. (Airija yra sala vakariniame szone Anglijos (Vales) ir Skotijos, ir rasztuose vadinasi Ireland. Nuo Skotijos sziauriniame gale atskirta Airija yra teip vadinamu sziauriniu kanulu (North Channel) 14 angliszku mylių vandens sruoga, o nuo provincijos Vales — Anglijoj szv. Jurgio kanalu (St. George Channel) 47 mylioms. Airių yra 5 milijonai ir 160,000 pagal suskaitymą 1881 metuose. Airija kitados buvo savystovė vieszpatystė ir paskiaus anglai užsimanė paimti Airiją po savo valdzia, ką ir padarė. Anglai atėmė nuo airių visas žemes ir juos pavertė į baudžiauninkus ir nulino teip, kad iki 1880 metų iszkeliavo į Ameriką ir kitas szalis 2 milijonai ir 637,187. Airiją teip alina net ir dabar dar Anglija, kaip Lenkija o dabar Maskolija alina — Lietuvą. Red.)

Pas mus dabar didesniuose miestuose stato ligonbuczius, laukdami ledakos ligos maro, kuris vis placziaus pradeda siausti. Apie Ijucho lietuvius ketino praneszti kun. J. Lassbergis man, o asz gavęs prisiųsiu jums. Jeigu mano rasztai jums patiks, tai sulaukęs ilgesnių vakarų apraszysiu apie atkeliavimą Brazilijon ir pradėjimą gyventi. Asz galėčiau rods szventoms dienoms paraszti, bet sztai kaip jos mą praėina. Nedėldie niais pas mane tai kaip rasztinyciojė; sueina lenkų ir maskolių, kad jiems perskaityčiau gautas gromatas bei paraszycziau vėl, ir kaipo susiedams tai padarau vis dovanai. Mano knygynas susideda isz 12 knygelijų yvairaus turinio ir tryliktų kantyczkų. Ant galo turiu dar paminėti, kad gavau laiszką ir nuo Petro Vošylius isz Jersey City, N. J. Atsakymą duosiu porą savvaiczių vėliaus visiems.

Sveikinu visus brolius lietu-

vius, darbuojancziusi ant dirvos nuvargintos mūsų tėvynės ir liekuosi tolymoi Brazilijoj.

Kazimieras Maculeviczius,
Alfredo Chaves
Porto Alegre
Rio Grande do Sul
Brazilija.

Atsakymas p. Szliupienei.

Dovanos man p. Szliupienė, juog teip ilgai neatsakiau ant jos replikos. Bet ką turėjau daryti: „Vienybės“ nelaikau ir per ilgą laiką nežinojau, kad p. Szliupienė ant manęs priraszė; apart to nemažai laiko užėmė ir sujieszkojimas anos moteries, kurią drauge su visa Moterijų draugystė kadaisiai buvau į pragarą nuvaręs.

Prisipazįstu, kad ir ligsziol raszto mano garbios aponentkos nemacziau. Girdėjau tik nuo kitų, kad p. Szl. davė man „pipirų“ iszvadindama manę „isz principo“ melagiu tvirtindama, kad viskas, ką rasziau savo apgynime „Vienybėje“, esą netiesa ir priedams prikiszdama man dar daugelį kitų prasikaltimų.

Girdėjau tik tuos tris užmetimus, padarytus man p. Szliupienės: (Mes rodyjame kun. K. užsiraszti „Vienybę“ o neklausyti szunliežuvavimų. R.)

1) Buvo pas manę viena moteriszkė, man gerai pažįstama, klausti ar gali ji prisiraszti prie moterijų draugystės. Asz jai pataręs prisiraszti prie Susivienijimo, gąsdindamas kitaip pekla.

2) Asz apszvietimo nemyliu, nes jeigu mylėčiau, tai „T. M. D.“ kuopa butu jau seniai gyvavusi Scranton'e.

3) Nemėgstu teippat ekonomiszko savo žmonių pasikėlimo, nes, ana, suardziau kooperatyviszką sztorą.

Ant tų užmetinėjimų atsakau:

1) Jokio dar žmogaus į peklą nesiuocziau, nes neturiu tos

galybės. Jozefa Balczietienė, kurią buk asz draudziau nuo prisiraszymo prie draugystės ir kuriai buk kalbėjau primetamus man žodzius, niekad pas manę nebuvo klausti, ar jai rasztytis prie draugystės, ar ne, ir dėlto apreiszkiu dar sykį, kad viskas, kas buvo rasztyta apie manę tame reikale, yra begėdiszka melagystė. P. Szliupienė, jei man netiki, tegul paklausia Jozefos Balczietienės, kuri patvirtins tą, ką raszau.

2) Kas link mano meilės ir nemeilės apszvietimo, tai atsakau tuo pacziu: Manęs dar nebuvo Scranton'e, o T. M. D. jau gyvavo. Taigi jeigu p. Szliupienei labai rupi apszvietimas, tai T. M. D. kuopa butų jau susitvėrusi dar priesz mano atėjimą į Scranton'ą.

3) Sztoro asz neardziau. Niekados nebuvo jam prieszingas; sznekėjau apie jį bažnycioje keletą sykių ir dėl to tai man rodosi, ant mitingų susirinkdavo pilna žmonių, kad budavo szneka apie jį. Ant mitingų vienog pats neėdavau dėlto, kad gana prisznekėjau bažnycioje, 2, dėlto kad neturiu agitatoriszkų dovanų, ir 3, dėlto kad, nois zadėjau prie sztoro prisiraszti, bet kiszti nagų arcziau nenorėjau, bijodamas, kad karte nenusisekimo nepultų visa bėda ant manęs, teip kaip puolė ant kun. Kaulakio Philadelphijoje. Neuzilgo po iszrinkimo sztoro komiteto atėjo pas manę keletas žmonių ir pasakė, kad komitete jiems nepatinka du žmonės, bą į parapiją nepriguli ir bažnycziai yra prieszingi, ir dėlto nori dėti kitą sztorą, į kurį prigulėtu vieni parapijonai, apie ką ir praszė pagarsinti bažnycioje. Asz bijodamas, kad užmanymas nepakrikty, sekanczią nedėlią paraginau žmones, idant nesiskirtų į dvi dali ir (kaip sziaudien, atsimenu) isztariau tuos žodzius: „Jeigu jums ne-

patinka komitete dvi ypatos, ką prie bazuyezios nepriklauso, dėl jų dviejų norite steigti kitą sztorą, tai geriausiai padarysite, jeigu juodu prasza-linsite isz komiteto, palikdami paprastais sanariais draugystės.“ Mano žodžiai likosi su dideliais pridėczkais praneszti dr-ui Szliupui. Tadą Szliupas ir kn. Dembskis, o paskui juos jų szalininkai nuo sztoro atsitraukė ir sztoras—pakriko.

Tokia buvo sztoro istorija. Kiek jo pajrimę buvo mano kaltės, kiekvienas bepusiszkas sudžia gali lengvai apspręsti.

Szitu paaiszkiniū, man rodosi, užtenka, ir visą polemiką su p. Szliupiene ir kitais mano apkaltintojais laikau už pa-baigtą. *Kun. A. Kaupas.*

PROTESTAS

priesz suteikimą „garbės sanarystės“ p. Baczkaučkui.

Lost Creek, Pa. Sulaukę 1 num. „Tėvynės“ pamatėme, kad „Susivienijimo“ prezidentas skubina praneszti, kad p. Baczkaučkas „yra jau tikru garbės sanariu Susivienijimo Liet. Amerikoje“ už padovanotą kokią ten masziną spandinimui „Tėvynės“. Teip tikusis mūsų kuopa suszaukė susirinkimą, kad apspręsti apie apie tai, ar yra p. Baczkaučkas vertas Susiv. „garbės sanario“ vardo. Garbės sanarysta tampa pripažįstama ypatomis, kurios yra ant to užsi-tarnavusios, daug gero padarusios mažesnėje ar didesnėje apregėje, ypatingai dėl visuo-menės. Mūsų kuopa perkra-cziusi visus nuveikimus p. B. dėl Susivienijimo ir abelnai lietuvystės, atrado, kad p. B. yra vien tik iszkadas visur da-ręs ir kenkimus tautiszkiems reikalams ir abelnai mūsų ge-rovei. Jisai yra pirmuoju neprieteliu, apszmeiziku ir isznie-kintoju visų mūsų darbų už-manytų ir veikiamų dėl tautos.

Visi gerai žinome, kaip riau-mojo p. B. priesz Susivienijimą, kaip atkalbinėjo žmones nuo prisiraszymo, kaip peizojo delegatus ir iszjuokimo eiles raszė. Ant galo paimkime mūsų literatūros parodą ir nu-kentusius už lietuvystę; paimkime jo pasitycziojimus isz kankintinių, paimkime pagy-rimą caro, kuris gerai daro už gindamasi lietuviszką spaudą ir mesdamas kalinyu bei isztremdamas Siberijon platinotojus lietuviszku rasztų, lietuvystės idėjos. Paimkime iszniekinimus mokslo vyrų Dr. J. Basanavicziaus p. Szerno, Dr. V. Kudirkos ir kitų. Paimkime jo sėjimą neapkantos, ardymą vienybės, trukdymą nuo apsiszvietimo, platinimą isztvirkimo ir tt. Už szitokius darbus ne „garbės sanarysta“ priguli, bet kaipo judo-sziui ir iszgamai, p a n i e k a i r i s z m e t i m a s i s z s a v o t a r p o . Susivienijimo įstatai rodo, kad kuris kalba arba rasztu szmeiztu Susivienijimą, turi but iszmetas isz draugų tarpo. O dabar iszėjo atbulai. Szmeizikas ir pirmasis niek-vertis tapo tikru „garbės sanariu“. Nieko ne butu gali ma sakyti, jeigu p. B., nors nenuvalęs savo pirmųjų apszmeizų, dabar jau atsivertė ir stengiasi bent pataisyti tą, ką yra supustyjęs. To nema-tome!

Jeigu p. B. padovanojo, nors nekam tinkanczią ma-sziną, verta \$200,00, tai gali-ma jam isztarti „dėkui“. Ant daugiaus jis nėra užsipelnęs.

Mūsų kuopa nūtarė atsi-szaukti į visus Susivienijimo sanarius dėl szito reikalo, kad teip pat apsvarstytumėte p. B. nuopelnus dėl Susiv. ir abelnai lietuvystės, ir pasirupintu-mėtė atskirt isz savo pulko vilką draskantį savo brolius ir tautą.

Susivienijimo virszininkams

p. B. nuopelnai teipgi gerai žinomi.

Mūsų kuopa protestuoja priesz suteikimą p. B. „tikros garbės sanarystos“ ir reikalau-ja nuo centraliszko prezidento tai atszaukti.

Prezidentui vertėjo pirma pagarsiuti p. B. dovaną ir pa-siklausti Susiv. sanarių apie suteikimą B. „garbės sanarystės.“

Kuopos Administracija.

Isz visur.

Lenkijai (po maskolium) per 1898 metą tapo iszgera 3, 898,187 viedrai degtinės, kur ant kiekvienos galvos iszpuolė arti pusės viedro. Suvalku, Plocko ir Lomzos gubernijose girtuoklystė numazėjusi, nes nuo valdzios paskirtos degtinės 478,100 viedrų, atliko 4,44 viedrai. Kitose 7 gubernijose girtuoklystė pasididini.

Ant salų Havai, mieste Honolulu, labai platinasi maras; viso buvę į 40 myrių jau Sveikatos užveizda sudegino net 10 „bloku“ namų toje miesto da-lyje, kur buvo pasirodęs maras.

Hamburge buvo paroda plaukikų upėje Elbe, kur 8 vyrai plaukė lenktynėm. Žiu-rėtojai buvo ant garlaivių ir su skrandoms apsilvėkę nuo szalczio, o plaukikai nuogi szal-tam vandenyje. Szaltai maudancziusi Hamburge yra 32 žmonės, kurie jau per 12 metų kas diena upėje maudosi ir yra labai sveiki.

Mieste Metz, Lotaringijai, mėsinykas Henri Bouchi, prancuzas, parsigabeno isz Amerikos 136 tonus (272,000 svarų) kiaulienos mėsos, kurią Angli-jai iszrukino ir paskui per Prancuziją gabeno į Vokietiją kaipo prancuziszką kiaulieną, nes isz Amerikos buvo visai užginta gabenti kiaulieną Vo-

kietijon. Dabar nabagą Bou-chi muitininkai sugavo ir nusu-dyjo ant 3 mėn. kalėjimo bei užmokėjimo muito 144,883 markių.

Vokietijos ciesorius rodavy-josi su apszvietos ministeriu apie paszalinimą negyvų, grai-kiszkos ir lotyniszkos, kalbų isz visų augsztesnių mokyklų.

Augsztutinėje Bavarijai yra dideli patviniai, upės iszsilieję isz vagų ir nuneszę tiltus.

Italijai, mieste Palermo, tapė visi miesto urėdninkai paszalininti nuo urėdų nes visi be iszėmimo prigulejo pria gaujos plėszikų „mafistu“.

Ant admiraliszku salų, sziaurrycziuose Naujos Gvinė-jos, gyventojai atėjo ant laivo „Nikamarra“ neva mainyti ta-vorus, kur apveikę kapitoną su juriinukais iszsikepė ir suval-gė.

Vokiszkas laivas „Remus“ 4 d. Sausio iszplaukęs isz Phi-ladelphios, nuskeno pakrasztyje Danijos, kur kapitonas ir 13 jurininkų prigėrė, 14 juri-ninkų iszsigelbėjo.

Ispanijos pakrasztyje nu-skeno vienas torpėdinis laivas su visais žmonėmis.

Artymais Bilbao nuskeno ispaniszkas laivas „Valle“ ir prigėrė 13 žmonių.

Norvegijai ir Zuvėdijai mas-koliszki sznipukai nuėmė visus planus nuo drutvieczijų.

Brazilijai ir Argėntinai ma-ras vis plecziasi tolyn. Valdžia imasi smarkiausią įrankių kad sulaikyti maro platinimasi.

Mieste Fliorencijai, Italijai, serga 20,000 žmonių influenza (gripu). Visos mokyklos tapė uždarytos.

IDĖJA ANT MĖSZLYNO.

(Apsaka mūsų dienų).

Aukauja broliams Lietuviams

M u s ų .

(Tąsa.)

Jonas Szapas ant tų pantaplių aiszkiai matė dalį savo idėjos ir sau vienas manė, juog jo Lucyte kvėpuoja lietuviszka dvasia, nors yra lenkė isz prigimimo.

Labai džiaugėsi Jonas Szapas, perdirbęs Luciją pagal savo norą ir net kartą gyrėsi savo draugams, juog panažakevycziutė esanti mergaitė su idėja ir labai einanti už lietuvius.

Neilgai gavo Jonienė po vedybų rėdytis lietuviszkais parėdais, nės oras umai atszalo; mat apie szv. Mykolą paprastai jau buna oras vėsus, tik tą metą, lyg tyczia, da ir po Mykolinių keletą dienų teip buvo szilta, gražu, kad moters rėdėsi visai vasariszkai, kad ir Jonienė galėjo pasirodyti da lietuviszkam kostiume.

Apie Visų Szventę reikėjo jau iszvažiuoti ant vietos „miravo“ sudžios.

Szapai labai graudžiai atsisveikino pažįstamus ir gimines ir pabaigoje Szaplių mėn. iszsirengė į tolymą kelionę. Vaziavo kelias nedėlias, vaziavo maszina, arkliais ir net plaukte plaukė — nusibodo, daug vargo prityrė, kartais ir baimė akise stovėjo, bet ant galo pagaliaus pasiekė į paczią vietą, kur buvo paskirta valdžios.

Czion viskas kitaip iszrodė, nekaip prigimtam kraszte; iszsyk pasidarė sve cziams, arba, geriaus sakant, naujiems gyventojams, labai nyku, žiauru, nės czion nebuvo nė vieno pažįstamo, tik gryni kalmukai, totoriai ir kitoki nepažįstami Dievo sutvėrimai. Ypacziai parėdai to kraszto tai visai kitoniszki, bjaurus, kad net žmogų dalko; zodziu, visai kitas svietas. Apart czinovnikų mieste, nieko nesutiksi panaszus į mus krasztą.

Tai gi prie tų czinovnikų draugijos nuo pirmutinės dienos atkeliavimo prigulės ir Jonas Szapas, lietuvis isz Lietuvos.

Isz Lietuvos! isz Lietuvos! Bet kur ta Lietuva?!... Kur Kaspijos ir kur Uralas?!...

Neilgai svecziavęs Jonas Szapas jau pradėjo pildyti pareigą „miravo“ su-

džios.

Su vizitu pas vietinius czinovnikus ėjo jisai iszsyk tik vienas, o toliaus, kada jau buvo apsigyvenę, įsitaisę namuose, kaip pridoru „miravam“ sudžiai, ėjo abudu, žinoma, tik pas tuos, ką su szeimynomis.

Sudienė iszsipazino su kitų czinovnikų pacziomis, tarp kurių jai daugumas labai patiko, ypatingai prokuroro pati, lenkė-perkriksztė Varšavos gimimo.

Dabar gyvenimas tolyn ėjo smagyn, linksmyn, o praslinkus vieniems mėtams, iszrodė, kaip tėviszkeje, kad, rodos, czion gimę ir auge.

Pradžioje Szapas raszinėjo į tevynę pas savo draugus, gimines, ar pažįstamus gana tankiai ir kiekvienam laiszke vis pražydavo atrasyti kuodaugiausiai naujienų isz Lietuvos, nės svetimam kraszte, esą, labai nuobodu, tai kiekviena nors menka, žinelė isz tevynės jiems neiszpasakytai brangi.

Laikas ėjo tolyn — korespondencijos isz anapus, Uralo vyko į Lietuvą retyn. Pas savo draugus Szapas visai paliové raszinėjęs, o į tėviszkę, bet tik tai į paczios, teip retai paraszydavo, kad mėnesiai praeidavo belaukiant nuo jų laiszko.

Jau praslinko treji metai ir baigėsi ketvirtai, o apie Szapus antri metai jau nieko negirdėt.

— Ką gero paraszo jus Jonukas? — kartą užklausiau, susitikęs senį Szapą.

— O Dievas jį žino, vaikeli, ką jis ten veikia toje pagonijoje?! — Palinguodamas galvą atsakė Jono tėvas.

— Neva da parsiantė vieną gromatėlę isz pat pradzių, o daugiau neparaszė pas mus. Sako, į paczios tėviszkę kartais paraszas, bet mes ten nenuėiname, nė nepasipažįstame — ką su tokiais ponais prasidės prasti žmonelės?...

Teip kalbėjo senis Szapas ir isz giliai dusavo.

Man rodos, kad tik Jonulis atsiųstų tėvukui kelis szimtus, paprasztytų į sveczius, tai, žiurėk — ir vaziuojate už Uralo — bent svieto pamatytumėte, — neva pasitycziodamas ėmiau senį ukvatinti.

— Et, vaikeli — jis man perkirto — sakai svieto pamatyti? Sakyk velyk — pagonų!...

Užteks jo vieno prapulti!... O tų szimtų nereikalauju nuo jo — tegul tik

jam Dievas padeda ir sau turi. Ar patys nepareis kada ubagais į mus krasztą?

Teip kalbėdamas senis iszrodė labai nusiminęs: matyt, paminėjimas suaus jam nemažai spaudė szirdį, kurį jisai laikė tiesiok už pragaiszusį.

Jau pasibaigė ketvirtai metai ir podraug iszėjo Szapams paskirtas terminas gyventi svetur, bet nė apie juos nė apie jų parvaziavimą jokio gando Lietuvoje seni ai nebuvo.

Praejo da dvejetas metų, sztai visai netikėtai pavasarį, pradzioje Geguzio mėn., iszlipo ant Kauno stacijos poni Szapienė su dvejetu vaikuczių: sunum ir dukrelė; parsivežė drauge ir auklę (nesziotę).

Tą paczią dieną isz Kauno, pasisamdžius arklius vyko į savo tėviszkę.

Tėvai sulaukė dukrelę isz tokio tolymo kraszto neiszpasakytai džiaugėsi — motina isz džiaugsmo net verkė, nės jau szesziis metus buvo nesimatę.

Keleiviai buvo teip nuvargę po tokiai ilgai ir sunkiai kelionei, kad per visą vasarą vos atsigriebė.

Szapienės tėvai labai gerėjosi jos patogiais vaikucziais — Szapycziais, Jonuku ir Maryte. Jonukas baigė penktus metus, o Marytė ėjo treczius. Tik tiek nepatiko seniems ir iszkalbėjo savo dukter, kad vaikucziai labai blogai kalba lenkiszka, o daugiausiai griebiasi už maskoliszkos. Szapienei, žinoma, buvo gėdu už savo vaikus, bet jinai szeipteip teisinosi, kad esą, gyveną tokiose neatsakancziose sanlygose, kur visai nėra tam kraszte lenkų, tarnai — svetimtaucziai, kitų vaikai vis maskoliszka kalba, tai ir jie labiau papratę su anais maskoliszka kalbėti isz papratimo.

Sako, Jonukas visai nemokėdavęs namieje kalbėti lenkiszka — jam, esą, smagesnė maskoliszka; mat, ant to paties kiemo gyveno kitas czinovnikas maskolius, kurio vienmetis su Jonuku sunus, vardu Sasza, kasdien ateidavo pas Jonuką, arba Jonukas pas anąjį, tai atprato tokiu budu Jonukas nuo lenkiszkos kalbos, nės anas moka tik maskoliszka.

Bevieszėdama pas savo tėvus Szapienė neužmirszo atsilankyti ir į vyro tėviszkę, nės patsai Jonas liepė jai tai padaryti.

(Toliaus bus)

LATVIU TAUTA,

KITAKART IR ŠIADIEN.

PARASĒ
JONAS ŠLIUPAS, M. D.

(Tāsa)

kuomi atlyginti kaip žiame (o tā atēmē baudponiai!). Vieno baudponio žmonės buvo nusikraustę į kito pono vidū, ir nei vienas dėl to skundų nekėlė.

Kas link Latvių rašlīavos, tai nedaug ką gelbėjo tai, kad Gustavas Adolphas 1621 m. liepė latviškai mokinti Rygos naujai įsteigtoje gymnazijoje. Mažumą geriaus latviškai mokinti per trisus Jurō Manželio (1593—1654 m.), profesoriaus Tērbatoje ir priedvarinio kuningo hercogo Jelgavoje. Tasai atskyrė minkštas raides nuo kietų, anas paženklindamas (raszte Lettus arba phraseologia lettica), koki rašymą veikia ir kiti pasisavino. Jisai surašė tarp kitko: 1631 m. Vademecum („pahrlabota dzeesmu un evang-liju grahmata“) ir Evangelijas, kurios tankiai perspausdintos ilgai vartojamos buvo Kuršē bei Vidziamyje. Jis išguldė taip-gi Salamana šakamus vahrdus (1637), S raka gudribas grahmata (1642) ir „Sen gaidita latveeschu šprediku grahmata“ (postillē), kuri vėliaus tankiai buvo perspausdinta. — Dėl katalikų Latvių rašinėjo evangelijas, katechismus, giesmes, jėzuvitas G. Elgers.

Pirmą pamokinimą, kaip reikia teisiai latviškai rašyti bei kalbėti, sudėjo K. Fuerekkeris, kurio tam tikrą rašinėją išdavė H. Adolphi 1685 m.; o kaip reikia giesmes eiliuoti, parodė Dundagos kuningas J. Višmanas veikale „Der Unteutsche Opitz“, Rygoje 1697 m. išleisdamas pirmą latvišką poetiką. Bet geriausią pamokinimą davė Ernestas Gluekkas (1652—1705 m.) išguldymu biblijos į latvišką kalbą 1689 m.¹⁾ (naujas testamentas jau

1) Apie tą laiką Jonas Fišeris (1633—1705 m.), Vidziamio general-superintendentas, įsteigė Rygoje spaustuve, kur atspausdintas vokiškas bei latviškas knygas jis neretai veltui išdalinėjo mokslinėse ir dėl varguolių. Čion tapo spausta ir Latvių biblija, ir jis nuo karaliaus Karolio XI buvo išprašęs 7500 dolerių dėl apmokėjimo Gluekkui už darbą. Kada-gi tik 1500 eks. tēbuvo spausdinta, tai toji Biblija buvo labai brangi, ir žmonėms neįperkama; tai-gi tik parapijos tegavo po vieną eksempliorių.

Apart to reikia priminti, kad Gluekkas 1687 m. pastojęs klebonu Koknėsės aprinkio jau pirmu metu įrengė tris Latviams mokslaines, nors per didelius trukdymus; į du metu vėliaus mokytiniai jo dėjo jau už mokytojus į kitas Koknėsės aprinkio parapijas, kur kuningai, Gluekkas pakurstomi, buvo parengę taip-gi mokslaines. Garbė tokiam vyrui!

Sūnus minėtojo Fišerio, Jokubas Benjaminas Fišeris, 1739 m. išleidė naują perlabuotą bibliją Karaliaučiuje, 8000 eks., ant ko buvo surinkęs aukas nuo ponų ir žmonių Kuršē bei Vidziamyje.

Trečią išleidimą Biblijos Latviams parupino Rujenės kuningas Gustavas Bergmanas 1794 m. Ketvirtas išleidimas išėjo 1825 m. per rupestį Maskolijos Biblištos Draugystės, ir galiaus 1877 m. Bielensteinas ir kiti kuningai, kurie buvo dirbę per 10 metų, išleidė nuodugnai perlabuotą Latvių Bibliją.

Kokią svarbą turėjo Biblijos išguldymas Latvių literaturoje, galime spręsti iš šito atsiliepimo Kundsiniū: „Ir kada tykus vėjai omē pusti per Vidziamio ir Kuršē dirvas ir Latvių tautos vainiką mairginti, kada valnybės rytas aušo ir kada raštininkai prabudo, giesmiaininkai pasikėlė, tautos draugai kruvon rinkosi Stenderio spēkomis, Hugenbergerio, Elberfelto, Watsono, Croono, Brokhuseno dvasė: tada Gluekko Biblijos išguldymas, taid sakant, buvo ta vandens upe, prie kurios šitie medžiai buvo pasodinti, kurie tokius auglius atnešė savame laike“.

gatavas buvo 1684 m.) ir minėtasai Fuerekkeris savo giesmėmis. Fuerekkeris mat buvo taip-gi pirmas prakilnus giesmininkas, kurio giesmes dar šiadien Latviai tebgieda, kaip va: „Deevis Kungs ir mušū stipra pils“; „Gods Deevan veen ar pateikšan“; „No dēbešim buhs man atnest“; „Kašpoši špihd mans Jesulinš“ ir t.t. Tujų veikalai buvo visatirai skaitomi.

Veikiai radosi ir daugiau giesmininkų, kurie budami kuningais paišė tiktai apie bažnytiškus bei tikėjimiškus dalykus, k. a. G. Remmlingis, J. Višmanas, L. Depkins (1652—1708 m.), K. Lauterbach (1663—1720 m.), J. Baumanas, ir įpatingai S. G. Ditz (1670—1723 m.), kurs apart 170 giesmių dar įpačiai dėl moterių išdavė „Gariga pehrū rota“, bei B. V. Binemanas. Vilimas Steinekkis, kuningas Tukume (1718—35 m.), rasi buvo pirmas Latvis, kurs kuningu tapęs, pastojų pirmu Latvių gimimo raštininku. Kokiu budu jis yra įgyjęs augštesnį mokslą, neliko žinių. Jo motyna buvusi Wez-Auzėje vaikų priėmėja (gimdyvė). Iš jo giesmių parašytų žinomos yra įpatingai „Ak vaigs nošasins struttam“, „Man teešam netihk, šaka Deevis“, „Es luhsos divi leetas man“ ir „Kungs Deevis mums gribi šelihgs buht“. Bažnyčios Latvių istorikas Tetsch pasakoja, kad Steinekkis turėjęs daug neprietelių dėl savo latviškos kilmės.

Jehkabs Bankavs, Dundagos kuningas, 1725 m. išleidė pamokslakningę „Latviški švehtdeenai darbi“, kuri labai labai pasiplatino, tarp žmonių.

Tuomlaik jau pradėta ir Latvių kalbą tyrinėti. Minėtasai J. Manzelius, 1638 m. išleidė žodyną „Latveetis (Lettus), tas ir vahrdū—grahmata lihds ar klaht peeliktam ikdeeniškam šarunam latveesū valoda, višēem ahrsemneekem par labu šarakstita, kuri grib Kursemie, Sengale un latveesū Vidsemie palikt un godigi šavu maisi pelnit“, kur randame daug senoviškų latviškų žodžių (k. a. Aušeklis austriš, vehste ir k.) Tą patį metą Manzelius išdavė kitą knygutę, po antrašu: „Latveesū fraseologija“. Kaip augščiau jau minėta, M. atskyrė kietas nuo minkštų siaudinių, pastaras pažymėdamas perbraukimais, ką Latviai tebedaro po šiai dienai.

Fuerekkeris geriaus dar išmanė Latvių kalbą negu Manzelius, jis, anot Stenderio, buvo pirmas stiprus Latvis; jis rašė gramatiką, bet darbą mirtis pertraukė, kada jis buvo jau apdirbęs deklinacijas ir konjugacijas; taip pat pasiliko jo neužbaigtas žodynas rankraštyje. Ant Fuerekkerio darbų bus didelę veikmę turėjusi jo moteris, kuri buvo tikra Latvė.

Pirmą latvių gramatiką išleidė Dobelės kuningas Indrikis Adolphi, Jelgavoje 1685 m. po antrašu: „Pirmais melginajums ihšū pamaziba par latveesū valodu“, su pusėtinai brangintiniais patėmyjimais etymologijoje ir syntaksyje, nors ne be klaidų išgalėse.

Tuo pačiu laiku Pinkių muizės kuningas Juras Dresselis išleidė „Itin ihšū pamaziba par latv. valodu“; nors čia randasi tuls senoviškos formos, bet gramatika yra labai trumpa. Jis taip-gi išleidė mažą Vocabularium 4 kaibose: vokiškai, lotyniškai, lenkiškai ir latviškai.

Didoką žodyną parengęs buvo Rygoje kuningas Lib. Debkins, ir 1704 m. išleidė 2 lapu „Šihkumu šengaidi“.

tai latvešu vahrnizai"; bet tolesnė tāsā spaudos nepamatė, nors žodynas buvęs gatavai parengtas 6 pėduose.

1748 m. Rygij Kasparas Elvers išleidė didoką žodyną po antrašu: Liber memorialis letticus, bet ir tas buvo nepilnas ir paremtas ant Latvių kalbos Rygos aplinkėje.

Gana gerą žodyną, po 30 metų darbavimosi, išleidė J e h k a b s L a n g ē, Smiltėnės kuningas ir vėliaus Vidziamio general-superintendentas: „Pilniga vahzu—latvešu un latvešu—vahzu vahrnizai“ (1772—73 m.).

Apart to išėjo: trumpa latv. kalbos mokytuvė lotyniškoje kalboje R e h e h a u s e n o (1644 m.), ir du žodynėliu — jezuvito E l g e r i o lenkiškai, lotyniškai latviškas, ir D e p k i n o vokiškai, švedškai, lenkiškai latviškas.

Minėtos kalbininkų knygos, atskyrus Rehehauseno mažą lotyn. gramatiką, buvo rašytos vokiškai, nės jos buvo vokiečiams skirtos. Jų mieris buvo praktiškas, beje pilngvinti išsimokymą latviškos kalbos vokiečiams, kurie nori Latvių žiamėje drauge „bažnyčiose ir mokslainėse Devui bei savo artymiams patarnauti, ar kitaip kaip savo amatą glamonėti“, kaip Elvers kad sako savo žodyno antraše.

XVII.

Likimas žmonies Vidziamyje iki panaikinant baudžiavas. (1710—1832 m.).

Laikuose šiaurinės karės žiamionis jau tai ponų tapė pavaryti nuo žiamė, jau tai bėdų dėlei atsitraukė nuo senų baudponių, o prisiglaudė kur pakliuk. Už tai 1713 m. likosi nuspręsta, kad tie, kurie apsigyvenę pas svetimą baudponį susilaukė mažų vaikų ir negalėjo atsisteisti savam uktveriui už užturą, pasiliktu pas juos priėmusįj uktverį, baudponio baudžiauninkais. Bet tie, kurie jau buvo su visu atsisteisę, turėjo būti atgal atiduoti. Ale jei su liudininkais kas galėjo darodyti, juog koks baudponis ar rentponis nebuvo atlyginęs žiamionims badmečiuose, ir dabarto ar negalėjo ar negalėjo tesėti, ir jei tie, anam žinant, ištraukė kitur gyventi, tai jie pasiliėkti pas tą baudponį, kurio dalin jie susimetė ir pasiliko užtikti. 1716 m. tapė uždrausta baudponiams ir rentponiams priešgyniuoti, jeigu koks svetimas jaunikaitis piršosi prie merginos iš ano žmonių; 1722 m. kietai tapė uždrausta karunos dvarų randaotojams, karunos žiamionis alinti dėl savo labumo arba tuosius kitiems pardavinėti.

Vienok padėjimas žmonies Vidziamyje vienval buvo sunkus ir skaudus. 1739 m. justicijos kolegija užklausė dvariškių sudo (hofgericht), kaip toli eina baudponio tiesa ant jo žmonių turto ir kiek baudponis gali reikalauti mokesčių nuo savo žiamionių ir kaip didelė yra tiesa palikta baudponiams sudyti kuniškomis koromis savo žiamionis. Iš atsakymo, duoto per landrotą Roseną, matome, 1) kad baudponiai, kaip nuo užvajavotinių, buvo pasisavinę jų visas tiesas, kad baudžiauninkai su jų turtu buvo paveldimi nuo tėvo ant vaikų arba nuperkami ir t.t.; 2) kad baudponiai turi tiesą paimiti nors ir visą turtą baudžiauninkų, tačiau jie esą paskyrę įpatingus darbus ir mokesčius, o viską kitą palikę žmonėms, idant juos paskudrinti į darbštumą; žinoma mokesstys ir lažos paskiriamos tampa pagal tikslą ir valę baudponio; 3) kad

seniaus baudponiai turėję tiesą spręsti apie gyvastvą bei myrį savo žiamionių, kas esą patvirtinta 1602 m. per Karolio IX privilegiją; bet baudponiai iš valnos valios pavedę vyresnybei spręsti apie gyvastį ir myrį visų žiamionių, o pasilikę sav visus kitus suolyjimus naminiame sude. Su tuomi atsakymu viskas alytilo.

Sitame laike tapė įsteigta B r o l i ū D r a u g y s t ė Vidziamyje, kuri, prisiliedama prie pietistų pamokymų, nežiurint į jos klaidas, atnešė Vidziamini daug gerovės, rupindamasi apie brolišką, valyvą sugyvenimą ir apie mokslaines bei apšvietą žmonių.

Katarina II įsakė vėl darbuotiesi apie pagerinimą burvio žiamionių, ir 1765 m. Vidziamio sąeimėje pakuštino veltą tiesą ponijos. Cion jau girdėjosi balsai toly ponų dėl labo žiamionių. Įpatingai baronas Karolis Pridrikis Sulz, Aiskrauklės baudponis, buvo pasirijęs užstoti prispaustą luomą. Jisai gimė 1720 m. Aiskrauklės dvare. Per vainas jo tėvas buvo labai nubėdnęs, neįstengė laikyti naminį mokinioją dėl sunaus, ir dėlto tąjį atdavė 1732 m. į Peterburgo kadėjų korpusą, tik tai ką per Muenichą įsteigtą Potam Sulzas įstojo į armiją ir iki 1743 m. dasislužino kapitonystą. Potam jis vyko į Vokietiją, bet tėvui mirus jis grįžo namon į tėviškę. Tai buvo protingas vyras, kurs gerai suprato praeitę, ir žinojo, kas kaltas yra už žiamionių blogą stovį. 1749 m. jis buvo jau įgyjęs urėdą tarp ponų, ir veikiai jį skyrė ant landroto. Jis sykį buvo siustas į Peterburgą dėl reikalų ponų, ir ten susipažino gerai su valdzios nuomonėmis, o sugrijęs namon jis ėmėsi savo nuoduomas įvesti, ir dėlto surašė mažą įstatymų raštą. Jisai zadėjo tuos įstatymus perstatyti ateinančioje sąeimėje ponų dėl apsvarstymo ir priėmimo, o tuomi tarpu pats pas savę namie įvesdino. Išguldęs į latvišką kalbą, jis tą kningelę dalino saviems žiamionims 1764 m. 1).

Cion jis kuštinamą turtą pripažįsta valna savastimi žiamionių, kurią jie gali ar parduoti ar dovanoti ar paveldėti kam tinkant. Tik tai jeigu žiamionys eikvotu savo turtą nederančiai, ponas gali pabausti žiamionį už netikumą. Žiamė liektisi ir toliaus turtu baudponio, bet žiamionis, ją apdirbdamas, paliecti savo vaikams ir t.t., jei išmoka mokesstis; neišmokantis mokesčių gali būti pavarytas, ar gauna kitą gabalą žiamės, ar į pusininkystą, nuo baudponio. Išmirus kokiai nors giminei žiamė atitenka baudponiui. Vaikams valė dalintiesi tėvo žiamę prie tam tikrų sąlygų. Dėl patikrinimo rubežių jis išmieruodina žiamę, su pagalba pačių žiamionių. Žiamionims valė kirstiesi malką dvaro miške dėl savo namų vartones, bet ne dėl pardoso. Žiamionis pasiliecti baudžiauninku pono, kuriam priklauso žiamė, ir turi klausyti pono su įtikyba ir padavyba. Ponui nevalė reikalauti daugiau kaip paskirtą mokesstį, nevalė tiksliai žiamionių skirti nuo pagasto, ar parduodant ar padovanojant. Ponas gali dovanoti žiamionii valnybę arba tąją jam parduoti. Į dvaro lažą eina vaikiškas iki sulaukia 24 metų amžiaus, o mergina iki 20 metų amžiaus. Mokesstys žiamionių yra paskiriamos pagal „Waku grahmata“, taip gi lažos bei patvados yra aprubežiuotos.

1) Tie įstatymai randasi perspausdinti „Austrums“ No. 8, 1887 m. p. 497—502.

(Toliaus bus.)

Perkucpčiai jaunų merginų buvo nugabena į Konstantinopolį 15 metų italieta, Silvia Gemeli, į vieno angazto urėdninko harema. Tėvai vienok kaip ten dažinojė, kur Silvia yra, praneszė savo konsuliui, kuris tuojaus pareikalavo jam atgabenti merginą. Ant-raip išvažiuoja tuojaus iš Turkijos. Saltonas pabugęs karės dėl merginos, tąją paleido.

Vokietijos ciesaorius nuo se-nei jau naikina socializma iš tarpo kareivių; dabar gi užsi-manė išnaikinti iš tarpo gele-zinkelių darbininkų ir urėdninkų. Visi darbininkai ir urėdninkai bus atstatyti nuo vietų, kurie tik skaito socia-lizkus rasztus, o tokius visus valdziai lengva susekti su pa-gelba paczto urėdninkų. To-kiu budu norint socialistus iš-naikinti, atsiras jų tik dau-giaus.

Artymais Wiesbaden, Vo-kietijoi, kaime Becheln, turin-cziam 500 gyventojų, atsitiko smarkus muszis. Italai iš vie-no gelezinio pabiko nuėjo į Becheln įsigerti ir kareziamoje susivaidyjo su vokiecziais už-stodami anglus ir pradėjo musztis. Gyventojai gandu varpų tapo suszaukti kovon su kirviais, peiliais ir szakėms ir szoko anglus (italus) muszti, ir teip supylė, kad tiejie palikę savo suzeistuosius kaime pabėgo. — Anglams mat visur nesiseka.

Pietinėje Aprikoje ant ka-rės lauko yra 100 reporterių išz visų vieszpatyszių, bet nuo jų tikrų zinių negauna nėi vienas laikrasztis.

Nuo redakeijos.

Visiems korespon-dentams ir aukau-tojams parodai. Vis-kas patilps į sekanczius nu-merius.

Juokai.

— Matai duszule, koks asz geras szaulys; visą tuziną ku-rapkų parnesziau.

— O po kiek užmokejai?

Balius! Balius!

Draugystė D. L. K. Keistu-czio Baltimore, Md. daris pir-rautinį didelį Balių, Panedėly-je 12 d. Vasario. 1900 m. MAN-HATTAN saleję po num. 1012 E. Baltimore Str. Įzenga vy-rui su mergnia 25 ct. Prasi-dės vakare nuo 7½ val. ir trau-ksis iki pusnackziui.

Isz uždarbio bus treczia dā-lis paaukauta ant Lietuvos kankintinių. Dėlto užpraszo-me visus lietuvius ir lietuvaites, vietinius ir išz aplinkinių miestelių kuoskaitlingiausiai sasirinkti. Muzika grajjs kuonopuikiausia išz Baltimores miesto. *Komitetas.*

Susirinkimas.

Draugystės „Lietuvos Duk-terų“ atsibus nedėlioje 11 Va-sario 1900 m. ant-treczios va-landos po pietų pas P. Lipa-viczijų, 1837 N. Main Ave. Providence, Scranton, Pa.

Mūsų draugystės susirinki-mai tapo perkelti ant pirmo nedeldienio po 10 dienai kiek-vieno menesio arba kas antra-sis nedeldienis. Szitas, sekan-tis, susirinkimas yra paskuti-niu pagal pigų prisiraszama prie draugystės. Toliaus mo-kestis prisiraszymo bus pakel-ta pagal metus. Dėlto užpra-szome guodojamas moteris pa-sinaudoti išz progos ir kuomi daugiausiai prisiraszyti, kolei pigus įstojimas. Vyrai tegul

paragina savo moteris ir jų nestabdo nuo prisiraszymo prie draugystės, tuli sakydami, kad moterims nereikia jokių drau-gyszių, o tik pas peczių sedė-ti ir puodą su vaikais daboti. O isz kur vaikeliai gaus pa-mokinimą, jeigu motina nieko daugiaus nežinos, kaip tiktai apie peczių ir pas ji sedės. O nuo motinų vien tik paeina geras ar negeras išzauginimas vaikų. Dėlto moters, vyrai jas paraginkite, raszykimės į draugystes o bus mums už tai garbė ir visiems nauda.

Virszininkė.

Balius ir Teatras!

Socialistų Darbo Partijos kuopa rengia balių ir teatra ant utarninko, 13 d. Vasario, 1900 m. svetainėje MUSIC HALL prie Lackawanna Ave. Scran-ton, Pa. Prasišės ant 7 val. vakare. Įzenga moterims do-vanai; vyrams-gi po 25 ct. Vi-sus lietuvius užpraszo-m.

Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Marijonos Že-maitaiczukės, paeinanczios išz kaimo Puodziszkių, parapijos Szakių, pav. Naumiesczio, gub. Suvalkų. Meldziu atsiszaukti ant szio adreso:

A. Žibutis, Box 324
Westville, Ill.

SEND 50 CENTS

TO US WITH THIS AD. and we will send you this Violin Outfit by express C. O. D. subject to examination. This violin is a Genuine Stradivarius Model, made of old wood, curly maple back and sides, top of seasoned pine, specially selected for violins, edges inlaid with purling, best quality ebony finished trimmings. THIS IS A REGULAR \$8.00 VIOLIN, beautifully finished, highly polished, with splendid tone quality. Complete with a genuine Brazil wood Tourte model bow, 1 extra set of strings, a neat, well made viola case, large piece of rosin, and one of the best common sense instruction books published. YOU CAN EXAMINE IT at your express office, and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of, pay the express agent \$3.75 less the 50 cent deposit, or \$3.25 and express charges, and the outfit is yours. SPECIAL PREMIUM OFFER. With every order accompanied by cash in full we will give one lettered fingerboard chart, which can be adjusted to any violin without changing the instrument and will prove a valuable guide to beginners, and we will also allow the instrument to be returned at any days' trial if not found entirely satisfactory in every respect. Satisfaction guaranteed or money refunded in full. Address, SEAR, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago. (SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. —Editor.)

„Vienybes“ redakeijoi

gaunamos szios naujos kny-gos.

Vilius Tell. Drama pen-kjūse aktūse, versta išz vo-kiskzos kalbos per D. V. Ku-dirką -30

Laisvos Valandos. Eilės. Paraszė D. V. Kudirka -15

Pasakos. Pagal Krilovą pa-raszė Dr. V. Kudirka -10

Laima ir Planetos -25

Aidas Lietuvos darbininkų num. 3 ir 4 -15

Lietuvos Darbininkas num. 3 -20

Isz ko kyla melai -75

Gyvenimai Szventųjų ant koznos dienos 6-ta dalis -65

Vienakis. Apysaka išz ga-dynės prancuzų revoliucijos—5

Ką turime vaikti dėl mūsų išzganymo -5

Kalendorius 1900 m. -15

Paviksiai. Paraszė Že-maitė. -15

Žmogus nepkluszkis -10

Lietuvių Prateviciai

Mažojoi Azijoi -50

Imtynės varguolių su bagocziais -10

KNYGOS.

Apraszymas tikros teisybės ir stebuklingi Dievo galybės apsiereiskimai..... 80c.

Apie popiezius, vyskupus ir ki-tus Dievo tarnus ir jų gerus dar-bus..... 50c.

Knyga apie sutvėrimą Daugaus žemės ir kitų dangiszkių svietų bei apie pabaigą svieto..... 75c.

Jieszkojimas peklos..... \$2,00

Galima gauti pas:
J. DAUGMATIS,
73 Grand street. Brooklyn, N. Y

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINIKŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DRAUGYSTĖS.

Prezidentas—J. Astromskis
P. O. Box 1, Minersville, Pa.

Kasierius—A. Olszovskis
60 Sub Sta. Chicago, Ill.

Sekretorius—M. J. Damijonaitis,
65 N. Leonard str. Waterbury, Conn